

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši štev. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Nemesis.

„Klerikalce moramo popolnoma streti! Zmaga nad klerikalizmom je naše glavno vprašanje, je življensko vprašanje slovenskega naroda.“ Tako je govoril apostol svobodne misli še lani na nekem shodu v Ljubljani.

Krščanstvo bi tedaj svobodomiselci radi zatrli in položili v grob. Zato pa poizkušajo najpodlejša sredstva, da bi svoji stranki pomagali naprej, oškodovali pa stranko, ki ima v programu krščanska načela. Psovanje in grdenje naših najveljavnejših oseb in zavodov ni še nič izdalo. Zatekli so se tedaj k ovaduštvu in so tirali pristaše S. L. S., kjer so le mogli, pred sodnije. Tu pač, tu so liberalci vedno imeli še najbolj trdna tla! „Klerikalci“ so bili obsojeni tako dosledno, da se za nje že noben advokat ni več upal stopiti v areno. Tako je bilo! . . . Sedaj je pa liberalce povsod, in še celo po justičnih palačah, začela preganjati zla usoda, neizprosna maščevavka vsake hudobije, poganka Nemesis.

Naj podamo za naše trditve nekoliko dokazov.

Razni naši zavodi so bili tiberalcem trn v peti. Sumničiti so jih začeli, da bi jim izpodkopali tla. „Nekaj škriplje v ‚Zadružni Zvezi‘ zaradi Istre in Dalmacije,“ tako so pisali liberalni listi in naznanjali polom našega združništva. Kar naenkrat je pa škriplnila — „Glavna“ s tako velikanskim polomom, da je zagrmelo na vrh Triglava. Liberalne sleparje še danes kolnejo obrtniki, ki so brez kredita, in ubogi ameriški rudokopi, ki so ob svoje trdo prislužene dolarje. Skriplje pač še pri neki „Zvezi“, toda ne pri naši!

„Gospodarska Zveza“ bo crknila,“ so pravili liberalci. Ali — o smola taka! Kmalu nato se je v tla udrl njen konkurent, „Agro-Merkur“, čigar pasiva se po izgubljenih pravih še večajo kar za stotisoče. Z zapeljanimi trgovci pa stokajo soglasno tudi liberalni petičarji, ki bodo pomagali pokrivati veliki primanjkljaj.

PODLISTEK.

Ljubo Mrak:

Najlepša roža.

Prosjak Matija je na čuden način obogatel. In kako? Ranega jutra je šel v gozd nabirat drv. Ko je čepel za grmom, je zagledal bele vile, ki so pred solnčnim vzhodom zaplesale sredi gozda na zeleni trati. Najlepša med njimi, ovita v blesteč šal z zlatim diademom na glavi, je imela na prsih pripeto čudovito rožo. Listi rože so blesteli kakor solnčni žarki. Zadel je vila z rožo ob smrekov vršiček in roža je padla na tla. Že se je vrnila in jo je hotela pobrati, kar skoči Matija izza grma in pobere rožo. Tisti hip je priplulo solnce na nebo in vile so izgubile svojo moč ter izginile.

Ubožec Matija je nesel rožo domov in jo je postavil v lončeno posodo, napolnjeno z vodo, na mizo ter je odšel prosjčit.

Ko se je o mraku vrnil, bil je zelo truden in je šel takoj k počitku.

Prikazala se mu je pa v sanjah kraljica vil in ga prosila, naj ji vrne rožo. Ponujala mu je za njo zlat las s svoje glave, ki bi, napet na lesen lok, igral lepše, kot vsake citre, in srebrno priponko svojega čevlja, ki bi ga, kadar bi jo pripel na svoje raztrgane škornje, nosila hitreje, kot najhitrejši vlak. Še razne druge stvari mu je porajala za rožo, pa je ni hotel dati. V teh sanjah se je zibal do jutra. Ko se je pa zjutraj vzbudil,

„Ljudski oder“ obišče le še kakšna terci-jalka,“ tako se je lahko čitalo v naprednih listih. — Ali, glej ga spaka! Čez malo časa prinese „Dan“ karikaturu o Govekarju, bežečem iz narodnega gledališča, in „Dramatičnemu društvu“ zapoje boben.

Osnovali so liberalni učitelji list „Jutro“, ki naj bi z ostrimi napadi na pristaše S. L. S. izkopal jamo za klerikalnega zmaja ter z obilno naročnino obenem pomagal učiteljem do zboljšanja plač. — Toda, o joj! „Jutro“ je padlo v Jadransko morje zapustivši po svoji oporoki težke tisočake za „Učiteljsko tiskarno“ v obliki — dolgov!

„Živio Hribar!“ „Doli z žlindro!“ so kričali pijani liberalci po ljubljanskih gostivnah vsi prek. — Pa, o groza! Hribar je izginil iz javnosti kakor kafra, dr. Šusteršič je pa vodja slovenske politike in veljaven deželni glavar.

„Klerikalci so najgrši sleparji in goljufi!“ tako so se drli liberalci na vse grlo. „Dr. Lampe kupuje v Belokrajini z deželnim denarjem glasove,“ je pisalo Ribnikarjevo glasilo. „Kregar in Štefe sta nesramno sleparila,“ to se je čitalo po vseh veri sovražnih listih že dve leti neprenehoma. „Tej sleparski stranki naj nobeden ne da glasu, ne na Belokranjskem, ne pri občinskih volitvah!“ se je bobnalo. Vseph je pa bil docela drugačen. V Belokrajini so liberalci vkljub napenjanju vseh sil propadli proti novincu v politiki, izgubili so potem pri občinskih volitvah mnogo občinskih zastopov, še celo po mestih in trgih, najhujšega kričača na svojih shodih, Ribnikarja, so pa pobirali pred deželnim dvorcem kot bivšega poslanca in pred „Unionom“ kot bivšega člana „Kmetijske družbe“.

Po tolikih udarcih nesrečne, toda zaslužene usode ni čudo, da so se liberalci prav posebno začeli oklepati zadnje rešivne bilke — Erzenove denunciacije. „Podpredsednik trgovske in obrtne zbornice Kregar in ‚Slovenčev‘ urednik Štefe mo-

ni vedel samega začudenja, kaj bi storil. Kroginkrog posode s čudovito rožo so bili postavljeni na mizi svetli cesarski cekini. Bilo jih je ravno deset.

In tako se je zgodilo vsako noč. Zjutraj je bil zopet denar na mizi in Matija je obogatel. Bogati Matija se je rad spominjal, kakšen siromak je človek, če je prosjak, in zato je delil revežem obilno miloščino. Polagoma je pa vendar pozabil na svojo prejšnjo bedo in je postal do revežev bolj stiskav in skop.

Nekega dne ga je obiskal človek, prav majhne postave, brez brk, z brado, do pasa dolgo. Bil je to kralj pritlikavec, čarovnik Zlatožar. Njegova je bila ona čudovita roža. Podaril jo je bil kraljici vil, ko se je bil zaljubil v njene krasne oči. Izvedel je nezgodo, ki se je pripetila, in je podaril vili drugo enako rožo, prvo pa je pustil Matiji, dokler je bil Matija dober človek. Ker se je pa Matija prevzel, je prišel k njemu, da mu vzame čudoviti cvet.

Napravljen v starega prosjaka je prišel Zlatožar v Matijevo hišo in ga je prosil vbogaime. Toda Matija ga je jel odganjati, kakor vse prosjake. Pritlikavec se je razsrdil in je izginil z rožo vred.

Hudo je bilo Matiji, ker ni mogel nikjer dobiti rože, vendar se je kmalu potolažil. Saj je bil že dovolj imovit, zato je ostal trdosrčnež. Posojevati je začel sosedom denar in je jemal zanj visoke obresti. Ker mu niso mogli siromaki

rata na zatožno klop! V ječo ž njima! Državno pravdnništvo, kje si? Kaj mečkaš toliko časa? C. kr. sodnija, vedno pravična sodnija, bo sleparski stranki zadrnila vrat!“ — Liberalci so kar debelo sline požirali, ker so jim s toliko sigurnostjo nabijali isto pesem o obsodbi klerikalcev vsi zapored: za zajutrek „Jutro“ in „Dan“, za kosilo „Zarja“ in za večerjo nezmotljivi „Narod“.

O, usoda, kako si ti kruta!

Zadnje nedeljo je prinesel „Dan“, natisnjen na binkoštni praznik, liberalcem birmansko darilo z dvema poročilcema. Prvo se glasi: „Kregarja so porotniki soglasno oprostili,“ drugo pa: „Ribnikarja je včeraj obiskal član naše redakcije — v ječi.“

„Jutro“, predhodnik „Dneva“, ki je prvo denunciralo g. Kregarja in klicalo rabeljna, ki naj bi zavil vrat vsi S. L. S., ni moglo več prinesiti nobenega poročila o izidu pravde, ker je že — med mrtvimi!

„Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade!“ prvi pregovor. Resničnost tega pregovora okušajo naprednjaki na svojem telesu v precej obilni meri. Če se komu naprednjaki kaj smilijo, naj jim pove, da naj gredo enkrat nazaj, ne pa vedno naprej — v hudobiji.

Loterija.

Konec.

V Avstriji so vpeljali loterijo za časa cesarice Marije Terezije leta 1751., pa je že 20 let potem mislil cesar Jožef na to, kako bi jo odpravil. On ni prišel do tega. Tudi njegov naslednik, cesar Leopold, je kmalu potem, ko je nastopil vlado, leta 1791., naročil tedanjemu finančnemu ministru, „naj pazi na to, ali in kako bi bilo mogoče, to pogubno igro odpraviti tako, da bi se za pokritje državnih potreb našlo kakšno neškodljivo nadomestilo“. Na vprašanje glede odprave loterije so se izjavile vse uprave dežel, izvzemši Tirolsko in Galicijo, za to, da naj ostane pri

o pravem času vračati, jih je rubil in poganjal po svetu.

Dolžniki so mu iz maščevanja zažgali hišo. Vse mu je pogorelo. Rešil si je komaj življenje.

Videl je, da mu ni več obstati v domači vasi, zato se je napotil po svetu.

V jutranjem mraku je šel skozi gozd, kakor tedaj, ko je našel čudovito rožo. Naenkrat osupnjen obstane. Pred njim stoji kralj pritlikavec in ga povabi seboj. Čudna sila, kateri se ni mogel ustavljati, ga je vlekla skoz skalnato duplo, v katerem je bila svetla dvorana.

Sredi dvorane je rastle njegova roža. Krog nje so letali biserni metulji, pod njo je pa gorel iz tal rumenkastozelen plamen. Svetlo zlato je kapalo od rože in se razlivalo po tleh v žarečem sijaju.

„Pojdi in poišči rožo, ki bo tej enaka, ne, ki bo še lepša, kakor ta, ter potem pridi in mi povej samo ime tiste rože in tvoj bo spet ta čudoviti cvet,“ pravi Zlatožar Matiji.

Predno je mogel Matija na kaj odgovoriti, je že stal sam pred sivo skalo.

*

Napotil se je Matija po svetu iskat čudovito rožo. Prvo leto je povpraševal po njej pri vseh vrtnarjih kraljestva, pa ni našel niti od daleč podobne oni. Drugo leto je obhodil vse podzemeljske jame, kjer so viseli od stropa dragoceni kapniki, ki se lepo izpreminjajo v blesku žarečih svetilk, toda tudi tam je ni našel. Tretje leto je

starem. V štiridesetih letih so češki in štajerski stanovi nastopili proti loteriji in so podali vladi spomenico, v kateri so rekli: „Naj se vendar veselje in strast do igre, ta skoroda neozdravljiva bolezen časa in izdaten vir dohodkov za državne potrebe, drži v nekoliko zmernejših mejah in v to porabi, da druge rane družbe zaceli ali vsaj olajša.“

Vlada je nato predložila načrt, ki je bil povzet po nemški razredni loteriji, pa iz vsega vkup ni bilo nič. Načrt je romal v arhiv. V parlamentu do danes ni manjkalo pozivov na vlado radi loterije in se je za odpravo posebno potegoval ranjki nemški poslanec dr. Rosner, ki je pri vsaki proračunski razpravi na podlagi neštevilnih slučajev dokazoval pogubne posledice in slabi vpliv te naprave. Zbornica je vedno sprejela Rosnerjeve resolucije, toda stališče vlade je bilo tako, kakor za časa cesarja Leopolda. Šlo je za nadomestilo. To imamo sedaj v razredni loteriji, katero bo zbornica najbrže sprejela.

Novo loterijo izdaja že ime samo, ki pove njeno bistvo; srečke so razdeljene v razrede, po katerih se vrši žrebanje. Ena srečka bo veljala 40 kron, vendar bo pa mogoče tudi samo en del, namreč eno, dve, tri, štiri petine srečke kupiti; na manjše dele kakor petine, se pa srečke ne bodo smele deliti. Če bo kdo sam petino srečke, ki torej stane 8 kron, razdelil na manjše dele in jih prodajal, bo postavno kaznovan. Na ta način bo zabranjeno, da bi se revnejši ljudje udeleževali igre. Polovica vseh srečk bo dobila, druga polovica pa mora seveda izgubiti. Dobitki bodo precej visoki, nekaj jih je preračunjenih nad stotisoč kron. Sedanja loterija v zvezi avstrijskem prebivavstvu na leto 35 milijonov kron ter da državi dobička približno 17 milijonov. Nova loterija je preračunjena tako, da dobe 70% zaigranega denarja igravci nazaj in bo torej treba, da se zaigra 67 milijonov kron — ako vzamemo prejemke sedanje loterije za podlago — da bo znašal dohodek države 20 milijonov. Od 67 milijonov ostane pred vsem državi 20, ostalih 47 se pa razdeli na izžrebane srečke; uprava bo znašala 4 milijone, tako da dobe igravci nazaj 43 milijonov. Vsekakor je nova loterija nesebičnejša in bolj zanesljiva za igravca, kakor pa stara loterija, ki je polovico zaigrane svote dala državi kot čisti dobiček.

Mala loterija računa pred vsem na revnejše sloje in zbira onih 35 milijonov po trdo zasluženih vinarjih in groših. Da bi kdo obogatel po loteriji, zato nimamo vzgledov; pač pa nasprotno. Kar kdo zadene, znosi hitro nazaj. Naj omenim dogodbo iz zgodovine italijanske loterije. Lani se je zgodil slučaj, da je bilo pri enem žrebanju v Neapolju zadetih več sto tern in bi bila morala plačati država na dobitkih nad 15 milijonov lir. Finančni minister se je že hotel poslužiti postave, ki mu dovoljuje za tak slučaj izplačati kvečjemu 8 milijonov, ko je prišel drugi minister in mu je svetoval, naj izplača raje vse dobitke,

ker jih bo tako kmalu nazaj dobil. Mož je poznal svoje Neapolitanke. Loterija je dobila v malo mesecih nekaj nad 22 milijonov lir.

Razredne loterije se bodo posluževali samo premožnejši. Ker bo veljal najmanjši del srečke 8 kron, se bodo naše loterijske sestre in bratci pač dvakrat premislili, preden bodo dali toliko denarja za kratek čas praznega upanja. Ravno v tem, da ne računa nova loterija na to, da bi izsesavala najrevnejše sloje prebivavstva, obstoja njena vrednost, dasi je vporaba igre v pridobivanje sredstev za državne potrebščine nemoralna.

Med staro in novo loterijo je zadnja le manjše zlo.

Hud vijak.

Noben pameten človek se ne ustavlja davku sploh, saj vemo, da je davek v vsaki količini urejeni državi neizogibno potreben. Drugače pa je, ako vidimo, da se z davkom ta bolj pritiska, nego oni.

Taka pa je vsaj v naši domovini s pristojskim namestkom od nepremičnin.

Ako posestnik lastnik umre, proda posestvo, ali prepíše na sina, ali bodisi kakorkoli last prenese na drugega človeka, se plača prenosna pristojbina. Ker pa cerkve, župnije, ustanove, društva in podobne naprave ne umró, morajo mesto take pristojbine plačevati neki nadomestek — pristojbinski namestek, in sicer od nepremičnin (zemlje, hiš i. t. d.) tri, od premičnin pa enoinpol odstotka s 25 odstotno doklado.

Da se namestek plačuje, je gotovo pravilno, ne dá se ugovarjati, kdor ima posest, naj od nje plačuje.

Drugo pa je z visokostjo tega davka. Dokazano je, da se v Avstriji sploh (pri nas gotovo še manjkrat) primeroma posestniki menjujejo vsacih 18 let. Pravično bi bilo tedaj, da bi se tudi za zgoraj imenovane „neumrljive“ osebe pristojbinski namestek predpisal za 18 let, a v resnici se predpisuje za vsacih 10 let. Cerkev plača torej v 100 letih desetkrat pristojbino, drugi posestniki pa še šestkrat ne (le 5-55 krat). Kje je tu enakost pred postavo?

Brezdvomno je to uvidel postavodajavec in zato tudi ni zahteval, da bi se nepremičnine (zemljišča, hiše in podobno) previsoko cenile. Bil je navadno zadovoljen, da se je vzela vrednost s 108 kratno čisto zemljarino. Če je bilo zemljiškega davka brez popustka 10 K, vzela se je vrednost nepremičnine 1080 K. Po tej ceni pristojbinski namestek še ni bil preobčuten.

Drugače pa ravna finančna gosposka sedaj, vsaj na Kranjskem. S cenitvijo po davku nikakor ni zadovoljna, ampak vije ceno višje in višje, da bi kolikor mogoče visoko dvignila ceno zemljišč in s tem pristojbino.

Znan mi je slučaj, in gotovo ni edini, ko je prisilila gosposka, da se je moralo podpisati kar več nego trikrat višja cena, nego je bila doslej.

Prej se je cenilo posestvo na 1280 K, sedaj 4000 K. Ni li to grozno?!

Kako je prišlo do tega?

Reklo se je: cenivci so toliko višje cenili, kar pa ni bilo res: bil je le eden cenivec, drugega, ki je naravnost rekel, da je taka cena previsoka, niso vprašali.

„Pa dajte sodnijsko ceniti,“ mi ugovarjaš. Tudi o tem se je govorilo, a reklo se je: „Cenila bodeta ravno ta dva zaprisežena cenivca. Vi bodete stroške plačali. Mož, ki je prej cenil, bo ostal pri svoji cenitvi, in če drugi ugovarja, bo oblast ostala pri višji cenitvi.“ Sedaj si pa pomagaj!

Bi li ne bila dolžnost oblasti, da precej popraša oba cenivca, ako že morata ceniti? Gotovo bi cenitev nižje izpadla, ako bi se moža pogovorila in vedela, za kaj se gre. Mož, ki je cenil v zgoraj navedenem slučaju, je izobražen, a vendar ni vedel, kako in kaj.

Pa recimo, da bi se zgoraj navedeno cerkveno posestvo res prodalo za 4000 K. Koliko bi od te svote plačevala cerkev? Ako obdrži zemljišče, plača od zemljišča, cenjenega na 4000 K, po 3% na deset let 120 K in 25% doklade 30 K, skupaj 150 K, letno 15 K. Ako bi pa svet prodala za 4000 K, bi plačevala (ker denar je premičnina) po 1½%, t. j. 75 K, ter 25% doklade 18 K 75 h, skupaj 93 K 75, ali letno 9 K 37 ½ h. Plačevala bi torej manj nadomestka 56 K 25 h, ali letno manj 5 K 62 h. Pa to še ni vse. Odpade tudi zemljiški davek z dokladami letnih 15 K.

Se-li ne pravi s takim vijakom naravnost v to tirati, da se cerkve, nadarbine i. t. d. posestev iznebijo? Prepričan sem, da postavodajavec tega ni nameraval. Zato pa tudi ni misliti, da bi nameraval sedaj tako izsiljenja, kakor se godi pri nas na Kranjskem. — Bojim se, da morda nekateri gospodje žele pri tej priliki sebi pridobiti lavorik ne glede na občo korist.

Gospodje poslanci, tukaj imate zadevo, kateri bi bilo treba posvetiti malo časa. Želeti bi bilo, da bi gospodje od različnih krajev povedali, kako in kaj se godi v tej, za juridične osebe važni stvari.

Grof Berchtold, avstrijski zunanji minister, je bil v Berlinu od nemškega cesarja izredno prijazno sprejet. Prinesel je nemškemu cesarju zagotovilo, da v Avstriji ostane vse pri starem in da se nič ne namerava preminjati Slovanom sovražne politike. Cesar Viljem je podelil grofu Berchtoldu red Črnega Orla in našemu načelniku generalnega štaba pl. Schemua veliki križ Rdečega Orla.

V Sarajevu bo dne 7. junija drugi kongres zastopnikov hrvaške stranke prava, na katerega so povabljeni tudi bivši poslanci stranke v hrvaškem saboru.

V Budimpešti je bilo pri zadnjem razgrajanju devet oseb ubitih in 70 težko ranjenih leži v bolnici sv. Roka. Lahko ranjene osebe je težko prešteti, ker se jih mnogo zdravi doma. Zaprlji so okoli 500 oseb, pa so jih večinoma kmalu izpustili.

povpraševal po nji med ljudmi brez razlike na stan.

Prišel je, truden od dolge hoje, v gorsko vas. V revni koči si je izprosil prenočišča.

Ležala je v koči boina mati z bolnim otrokom. Matija je ležal pri peči in jo opazoval. Bilo je mraz.

Sama brez moči in utrujena se je mati z zadnjimi silami sklanjala nad otroka ter ga ogrevala s svojim izsušenim telesom. Zjutraj pa je mati umrla. Zadnji njen pogled je bil na otroka, ki je mirno spal poleg nje.

In tedaj je prišlo v Matijevo srce spoznanje. Vrnil se je v domači gozd. Kmalu se je prikazal kralj pritlikavec ter ga je odvel seboj.

„Ali si našel najlepšo rožo, lepšo, kakor je roža, ki je bila tvoja?“ popraša naglo čarovnik.

„Dà, našel, našel!“ je odgovoril Matija: „Najlepša roža je — materina ljubezen.“

Vzel je Zlatožar list papirja, zapisal nanj besedi „materina ljubezen“ in potem spustil list na pozlačena tla ter izgovoril čudne besede.

In zažarelo je po dvorani, čudovit duh se je razširil kroginkrog.

„V resnici, našel si najlepšo rožo,“ pravi čarovnik Matiji ter mu vrne čudoviti cvet.

Matija je zopet obogatel, toda siromakov ni nikdar več pozabil, vedno je ostal do njih usmiljenega srca.

S tem je dokončana pravljica o najlepši roži.

Binkošti pri slovenskih drvarjih v Bosni.

Konec.

Ta huda pot je kmalu nehala. Stopiva z riže po stopnjicah in deček zavije navzgor proti neki baraki. „Dober dan, gospod!“ mi zakliče znan glas naproti. Bil je dečkov oče, ki je stal pred barako, v kateri je stanovala njegova družina. Doma je bil iz kamniškega okraja. „O, da so le prišli, drugače bi bili vsi brez maše binkoštni prazniki!“ „Dober dan! Ste li vsi zdravi?“ „Vsi,“ mi pritrđi mož, „v teh hribih se nas bolezen ne prime. Ali ostanejo oba dneva pri nas?“ „Oba.“

Res, ti drvarji, ki stanujejo razkropljeni po vsem hribovju, ne morejo 2—3 ure daleč v Vitez k maši. Pa tudi, kadar gredo, malo razumejo bosenske pridige.

Ne levo pri baraki na gričku stoji velik križ, spomin na misijon, ki sta ga pred dvema letoma imela tu dva patra. Ta križ je tu pravo znamenje vere. Ker stanuje tudi dokaj Turkov v bosenskih kolibah naokrog, jim je bil seveda križ strašno na potu. Bosensko zemljo smatrajo sploh še za turško zemljo, kjer se nikjer javno ne sme pokazati znamenje krščanske vere. Koj ko so bili Slovenci ta križ postavili, so se Turki zakleli, da ga pridejo ponoči podret. Naši so stražili. Neki gozdar je celo s puško v roki vso noč čul, pripravljen ustreliti vsakogar, kdor bi se v zlobnem namenu približal križu. To so Turki izvedeli in so svoj naklep opustili. Seveda vsakemu Turčinu,

ki po riži mimo pride, vskipi vsa mohamedanska kri, ko zagleda križ.

„Za mašo smo že vse pripravili; naj le pogledajo,“ pravi očka. In res vidim pred križem prijazno zeleno lopo, napravljeno iz vej. Notri pa je priprosto narejen oltar.

„Jutri bo pa še lepše! Razobesimo bele rjuhe, da ne bo mogel veter blizu.“ „Dobro, to me veseli. Kje bom jaz čez noč?“ „Kakor po navadi, doli v kantini.“ Nerad sem vselej zahajal tja, ker se mi ni za duhovnika nič posebno pripravno zdelo. Pa kaj sem hotel, ko ni bilo nikjer prostora! Izročim mašni kovčeg možu, da ga čez noč spravi. Napotim se, ker še ni bilo pozno, malo v hrib, da obiščem razkropljene ovce, jim naznamim svoj prihod in jih povabim k maši in tudi k sv. zakramentom. Pot me pelje ob riži vedno višje in višje, skozi same grape, nad katerimi je voda v riži hlode z veliko hitrostjo nosila navzdol. Od časa do časa se pojavi kakšna majhna lesena baraka. Le malo ljudi najdemo doma: ženske in otroke, možki so še pri delu. Otroci rastejo tukaj brez vsakega pouka; kar jih doma naučijo, to je vse. Tu ne slišijo nikdar zvonjenja: le starši, ki so prišli iz domovine, otrokom pripovedujejo, kako na Slovenskem zvonovi vsak dan trikrat zvone in kličejo vernike, da Marijo pozdravljajo. Ne vidijo lepote naših cerkvâ; nimajo pojma o službi božji in o lepem petju, ki se razlega po hiši božji. Človeku se res smilijo ti revčki. Kaj bo iz njih? Razume se, da propadajo. Kdo je kriv? Ta nesrečna izseljeniška

V Pontabliju so aretirali Antona Vuericha, ravnatelja Ceconovih podjetij, ker je bil italijanski vohun. Karabier, kateremu je izročal avstrijskih utrdb načrte, je pobegnil čez mejo.

Budimpešta. Neki anarhist je podtaknil na terasi parlamenta dinamično patrono, ki se je razpočila s silnim odmevom. Škode ni veliko naredila. — Obstrukcija v zbornici je začasno prenehala in razpravlja se o brambni predlogi.

Črnogorski kralj je podelil novemu katoliškemu nadškofu v Baru Dobrečiču najvišje odlikovanje, namreč veliki kordon Danijelovega reda

Francoska vlada, ki je oropala samostane in cerkve, je mislila, da je nagrabila silno veliko premoženja. Nadejala se je dobiti celo milijardo, pa se je grozno opekla. Cenivci so samostanska in cerkvena poslopja veliko previsoko cenili, prodajavci poslopij in upravniki naropanega premoženja so pa najprej svoje žepe napolnili in tako je ostalo vladi le 30 milijonov. Ministrski predsednik je v zbornici povedal, da so milijoni izginili zato, ker so likvidatorji kradli. To je sad francoske državne morale: rop vzame tat!

Italijani se zelo trudijo, da bi naglo pomnožili število vojnih zrakoplovov. Kralj je dal za zračno brodogradnjo 100 000 lir, poslali so velike svote tudi italijanski trgovci iz Pariza in Amerike, tako da znaša že vsa svota za zrakoplove nad 2 milijona lir.

Italijansko-turška vojska. Italijani, katere so Turki izpodili iz turške države, v obilnem številu prihajajo domov. Za izgnance je vlada morala dovoliti kredita več milijonov lir. Neizgnane delavce je italijanska vlada sklenila poklicati domov. Skoz Dardanele zopet redno plovejo ladje. — Na zasedenih otokih so Italijani uvedli v pristaniščih na ladjah italijanske zastave in svoje poštne znamke. Na blago, ki prihaja iz Turčije, so uvedli 11% carino.

V Maroku se Francozom slabo godi. Fez so oblegali Maročani, ki so posekali posadko v Magadorju. Prvi naskok domačinov na Fez so sicer Francozi odbili s pomočjo artilerije in napravili napadavcem precej škode, a miru še ni v deželi. V južnem Maroku so razglasili protisultana, katerega imajo domačini zelo v čislih.

DOPISI.

Iz Križev pri Trziču. Za občinske volitve, ki bodo 13. junija, se je pričelo pri obeh strankah živahno gibanje. Ako bo izid občinskih volitev takšen, kakršen je bil lani istega dne pri državno-zbornici, potem gotovo zmaga S. L. S. nad združeno liberalno in demokratsko „partijo“. S slovensko ljudsko stranko bodo volili sami „ajmohtarji“, pravijo liberalci. Kar nas je prepričanih, da edino S. L. S. pomeni kaj v deželi, in da od liberalno-socialdemokratske ni pričakovati nič dobrega, se tudi psovke „ajmohtar“ ne bomo ustrašili. Tudi nas ni strah novo zasnovane gospodarske stranke, ki se je rodila ravnokar in samo zaradi občinskih volitev. Saj vemo, da po volitvah bo takoj umrla. Koliko kalinov bodo liberalci vjeli s svojimi zvijačami in lažmi, ne vemo, zato pa pojemo: „Samo mal' počakaj, mal' ponehaj, da se vreme prevedri!“

bolezen. Ob nedeljah gredo vsi malo ven, da pridejo med ljudi — pa pridejo le do kantine, kjer ostanejo večalimanj do večera — in sicer vsi vprek: staro in mlado. Tako se otroci že od mladega navadijo, da obstoja posvečevanje praznikov in nedelj le v obisku gostivne, v alkoholu in v plesu. Kako potreben je toraj duhovnik, da jih včasih malo vzdrami, da jim lomi kruh besede božje in da otroke kaj katekizma nauči! Hvala Bogu, da ga večkrat kličejo!

Take misli so mi rojile po glavi, ko sem hodil po riži in zbiral misli za pridigo drugega dne. Ljudje so me zelo veselo pozdravljali, le nekateri so se bolj skrivali, so pač taki, ki živijo v nedovoljenih razmerah. Ko sem se vrnil, delal se je mrak; kar zaslišim neki čuden glas. Kaj je to? Naš očka pri križu „zvonil“. Kako to? Na drevo je obesil dve različni dolgi železniški šini in na nje udarja z železnim drogom. S tem posnema nekoliko zvonove, ker nima drugega. To zvonjenje pomeni v Kruščici vselej, da bo drugi dan maša.

V kantini me je že čakala večerja. Pripravili so mi zgornjo sobico za prenočišče, tam sem tudi večerjal. Spodaj pa je vrvelo vse polno ljudi, ki so prišli že na predvečer — po naši stari razvadi — v gostivno. Vse je pilo in vpilo. Najbolj me je zbolelo, ko sem neko Slavonko opazil, da se je vrtela semintja. „To bo lepa noč,“ si mislim, „Bog ve, če bom kaj spal!“ Pa bodisi, da so zaradi mene danes poprej utihnili, bodisi, da sem bil truden — zaspal sem kmalu.

Zjutraj se napotim iz speče kantine h križu. Čakalo je že nekaj ljudi za izpoved, Slovenci in

Križe pri Trziču. Blizajoče se občinske volitve so liberalnim možganom pamet zmešale. Pravijo, da je ena več kot štiriindvajset. Pravijo namreč, da če pride župnik v odbor, bo ljudem velike davke nakladal. Vseh odbornikov bo 25, občinske naklade nalaga občinski odbor z večino glasov, torej če jih bo nalagal samo župnik, je po liberalni pameti ena več kot štiriindvajset.

Križe pri Trziču. Vojska za občinske volitve se je začela. Liberalni veljaki in neveljaki napejajo vse sile, da bi zmagali. Svetujem tistemu liberalnemu veljaku v Križah, ki je žugal neki ženi, da ji ne bo več oral, če mu ne da pooblastila, naj prebere § 5. postavbe z dne 26. jan. 1907, drž. zak. št. 18, sicer utegne pasti v „ajmoht“, iz katerega se ne bo mogel izkopati.

Novičar.

«Boj za vero, četudi izkrvavi mučeniški narod!» S temi besedami smo končali občepohvaljeni zadnji članek, čigar vsebina je spekla liberalce. Umevno, kajti članek je pokazal nepremostljiv propad, ki nas loči od liberalcev. Liberalci namreč mislijo, da smejo zaničevati katoliško vero, kalikor hočejo, in da mi vere proti napadavcem ne smemo braniti, ker isti govore z nami en jezik. Liberalci menijo, da naš narod za vero ne sme niti krvaveti, niti biti mučen, ampak se mora lepo mirno dati popaganiti. Mi pa trdimo, da katoliški Slovenci poleg narodnosti moramo braniti tudi vero do zadnje kaplje krvi. Mi tedaj nič ne bomo žalostni, ako bo junaški narod izkrvavel v boju za vero, ko je ta napadana. Krivi so seveda napadavci. Podlo je tedaj, da si „Narod“ upa naše besede razlagati takole: „Naj se Slovenci potujčijo, naj se ponemčijo in polahonijo, samo da ostanejo katoliški in klerikalni, to je v oblasti duhovščine in farške bisage.“ Tak pojem o katoliški veri imajo le propalice, ki pišejo, da je bil Kristus potepuh in nemoralen človek. Da ljudje, ki tako nesramno pišejo, ali taka bogokrunstva zagovarjajo, govore slovenski ali sploh človeški jezik, je vredno obžalovanja. Te mrcine naj bi lajale, da bi ne mogle pohujševati po božji podobi ustvarjenih ljudi.

Lojalnost. Izginili so Tavčarjevi mrliči, ležeči med dinastijo in Slovenci, kar je gotovo vse hvale vredno. Pri zadnjem posetu Nj. ces. visokosti nadvojvode Friderika v Ljubljani je kazal župan dr. Tavčar celo izredno lojalnost. O uspehu poroča „Narod“ tako-le: „Kako veliko je bilo zadovoljstvo visokega gospoda, izpričuje dejstvo, da je nadvojvoda Friderik pri pokrepčilu v Unionu rekel ljubljanskemu županu dr. Tavčarju, da pojde direktno cesarju poročat o lepem sprejemu, ki sta ga obč. svet in ljubljansko prebivalstvo priredila vojaštvu. Pri cerclu, ki je bil po dejeunerju pri dež. predsedniku, je župan dr. Tavčar prosil Nj. ces. visokost nadvojvodo za dovoljenje, če sme občinski svet kako cesto v bližini domobranske vojašnice imenovati „cesto nadvojvode Friderika“, kakor ima že tudi Nj. ces. visokost Ljubljani zelo naklonjeni nadvojvoda Evgen svojo ulico. Na to je dal nadvojvoda svoje dovoljenje z besedami: „z največjim veseljem.“ — Vse bi tedaj še bilo, le to ne gre prav skupaj, da je glavna Tavčarjeva podpora v občinskem svetu g.

Bošnjaki. Štajerce sem koj spoznal po njih zelenih telovnikih, Bošnjake pa po njih slikovitih nošnjah: po čelu in za pestmi je ženskam vse cingljalo samih srebrnih okraskov, moškim pa so se svetili srebrni gumbi na prsih.

Mož, ki mi je naredil oltar, mi je že pripravil v svoji baraki prostor za izpovedovanje. Izpovednice seveda nobene ni bilo, saj je klop za ta slučaj tudi dobra. In prišli so izpovedanci, drug za drugim, vsi so poklekli na malo preprogo pred menoj.

Ob 9. uri sem prenehal. „Kdaj bo maša?“ „Gospod, naj ne bo pred deseto, raje pozneje; ljudje ne pridejo tako hitro s hriba.“ In zazvonil je zopet s svojimi šinami, da se je razlegalo po gozdu. Jaz pa vzamem kovčeg in pripravim za mašo, tudi hostije za obhajilo. Ljudje so začeli prihajati, vedno več jih je pred oltarjem. Z veseljem zro v kapelico in praznične misli obdajajo njih srca, vsi so prav tihi.

Ko je ura deset, počni strel, ki ga je izprožil neki gozdar, zavzame naši „zvonovi“, in jaz pristopim k oltarju. Za strežnika imam moža, ki je v svoji mladosti stregel pri maši na Vrhniki. Se dosti dobro mu gre, dasi je preteklo že mnogo let, odkar je zadnjikrat stregel.

Dan ni bil ravno prijazen, veter je vlekel skozi veje in večkrat sem se bal za mali kelih, da mi ga še prevrne. Po evangeliju se obrnem in stopim k vhodu lope in začnem pridigo. Moj glas se je razlegal po božji naravi, čez kope, kjer se je žgalo oglje — do gozda. Pred seboj pa sem videl po zeleni travi stati ljudi v praznični obieki. Zares,

E. Kristan. Na Kristanovem rdečarskem shodu se je pa potem govorilo tako: „Dr. Šusteršič je zapeljal hrvaške pravaše, da so sestavili zloglasno spomenico na cesarja. Reč je smešna, ampak značilna je za našo meščansko politiko, ki upa na pomoč odzgor.“

Delo socialnih demokratov se je v lepi luči pokazalo zadnje dni v Budimpešti. To delo je obstojalo v streljanju z revolverji na vojake in stražnike, ki so vršili svojo dolžnost, v pobijanju oken s kamenjem, v plenjenju prodajaln, v požiganju in poškodovanju tuje lastnine. Bila je to prava revolucija, ki so jo vodili rdeči voditelji. Koliko ranjencev leži po bolnicah! To je sad revolucionarnega dela rdečkarjev. Kaj bi bilo, če ne bi imeli v takih slučajih vojaštva! Ljudstvo bi bilo izročeno rdeči druhali, ki bi krala in morila, kakor ob času francoske revolucije. Socijalisti vpijejo proti vojski, sami pa vprizarjajo krvave izgrede in pobijajo nedolžne ljudi, ki vrše svojo dolžnost. Proč s tako revolucionarno morivno stranko!

Proti militarizmu mnogokrat prav hudo ropotajo socialni demokrati v besedah, v dejanju pa dokazujejo, da je vojaštvo nujno potrebno. V zadnji budimpeštanski revoluciji bi bili rdečkarji še naprej požigali, ropali in pobijali, ako bi jih ne bilo ukrotilo vojaštvo. Vojaštvo požre samo del premoženja, rdečkarji pa hočejo pobrati vse in nazadnje še tistega, ki kaj ima, ubiti. Rdečkarji rušijo tudi cerkve, ker se v cerkvah oznanjuje ta peta in sedma božja zapoved, s čimur se ovira „razvoj delavskega razreda“.

Narodnim Slovencem v premislek in ravnanje! Socialni demokrati so se na zadnjem shodu v Ljubljani zelo norčevali iz „narodnjakarije“ in so proglasili narodnostno politiko kot najhujšo sovražnico svojega programa. Narodnjaki bi tedaj morali premisliti, če smejo biti v zvezi z načelnimi nasprotniki slovenske narodnosti in če je prav, da se jim daje na razpolago „Narodni Dom“.

Kregarjeva zadeva, ki se je končala s tem, da so porotniki soglasno vse obtožence oprostili vsake krivde, šele zdaj kaže liberalce in mokrače v pravi luči. Zvijajo se, kakor tepeni psi in ženo pene, ker jim je izpodletelo. Nič se ne čudimo, če sumničijo sodnike, da so krivično sodili, kajti po dolgi praksi so ti ljudje prišli do prepričanja, da le tisti sodnik v političnih zadevah pravično sodi, ki katoličana obsodi.

Rdeča lumparija. „Zarja“ je v aferi Kregar pisala silno pristransko in umazano, kakor da bi bili sedeli pred poroto v Celju največji sleparji. To si upa pisati stranka, ki ima na vesti nebroj goljufov, poneverjenja, pobojev in vseh mogočih lumparij. Naj le eden pazno čita svetovne liste! Vsak teden bo našel kako notico o večji goljufovji, ki jo je povzročil kak rdeč voditelj ali tajnik, kake rdečarske bolniške blagajne. Tu pometajte, hinavci!

Shodi socialistov. V Indianopolisu v Ameriki so imeli dne 12. m. m. socialisti shod, katerega se je udeležilo 300 delegatov, med njimi 5 duhovnikov, menda Metodistov. Shod je sklenil, da naj se iz stranke iztrebijo vsi anarhistično misleči člani. Vkljub temu jim je policijski načelnik prepovedal, pri slovesnem izprehodu razviti rdečo zastavo. — V Ljubljani je pa imela jugo-

slikovit pogled. Pa nisem imel nič časa to pre-mišljevat, gledal sem v duhu na dušne potrebe zbranega ljudstva. „Pridi sveti Duh,“ sem klical, „in vžgi njih srca v ognju svoje ljubezni!“ Po zavživanju sem obhajal ljudi.

Po maši se množica razide, gozdarska go-spōda v svoje vile, Bošnjaki v svoje kočje, Slovenci pa, kar je bližnjih, v barake, kar je pa daljnjih, v kantino, da počakajo popoldanskega nauka. Tudi jaz se napotim čez rižo v kantino, kajti ura je že dvanajst in želodec zahteva svojo pravico. Obkolijo me, ko pridem tja, in izprašujejo, odkod da sem i. t. d.

Med naukom jih je precej ostalo v kantini, kakor je na Slovenskem razvada. Po nauku so šli pridnejši domov, jaz pa sem z otroci katehiziral. Veliko možakov se je pa zopet zbralo pri kralju alkoholu in vpitje je prihajalo k meni v barako. „Kaj pomagajo pridige?“ se vprašam. In vrabci mi čivkajo po vejah: „Nič, nič!“

Zvečer sem obiskal nekatere znane gozdarje, Korošce, v okolici. Povsod sem opazil, kako se čutijo osamele, kako se jim toži po domovini, a vendar, šli so s trebuhom za kruhom in navadno se ne vrnejo nazaj. Otroci so zelo izgubljeni.

Drugi dan je bilo podobno, kakor prvi dan, zopet maša in pri pridigi sem priporočal treznost, zdržnost, molitev. Moje besede so gromele do gozda, pa znabiti tudi do skale — človeškega srca.

Večer je legel na zemljo. Poslovil sem se od drvarjev in se vrnil s svojim misijonskim kovčegom nazaj v Travnik. R—c.

slovenska socijalna demokracija binškozne praznike „trdo delo“. Shod delegatov je oba dni v raznih jezikih zabavljajl čez našo državo, v kateri bo treba podreti vse meje, ki trgajo inter-nacionalno, in kamen za kamenom rušiti meščansko družbo. Zabavljalo se je tudi, da avstrijski bajoneti ne dajo rdečkarjem možnosti, da bi se kulturno (!) in politično (!) razvijali, kakor so se oni tedaj rdeči bratci v Budimpešti.

Usmrtilitev duhovnika. Pod tem naslovom je prinesla „Zarja“ novico, da so v Bostonu 21. m. m. z elektriko usmrtili duhovnika Richesona, ker je zastupil svojo nevesto. „Zarja“ je pozabila dostaviti, da je bil ta duhovnik krivoverec, Anabaptist.

V Celju je bil zadnji nedeljo dobro obiskan shod obrtnikov, na katerem sta govorila poslanca Benkovič in Vrstošek in gg. Franchetti, Pintarič, Čretnik in dr. A. Božič. Izvolil se je pripravljavni odbor za „Obrtno zvezo“ in izjavili se za ustanovitev trgovske in obrtne zbornice za Spodnje Štajersko. Obrtniki so bili s shodom, katerega je vodil g. Rebek iz Celja, prav zadovoljni. Upati je, da bode imel ta shod dobre posledice za slovenske obrtnike na Štajerskem.

Iz Kranja na Rupo. Z ozirom na notico, objavljeno pod tem naslovom v zadnji številki našega lista, nam je c. kr. poštini in brzovjavni urad v Kranju poslal sledečo pojasnilo v prijazno objavo. „Selski pismonoša odhaja od tu na Rupo izvzemši nedelji vsaki dan ob 1/4 na devet dop., toraj v soboto ob deveti uri pošti izročeni vabil ni mogel več s sabo vzeti. Ker pa selski pismonoša, kakor vže preje omenjeno, ob nedeljah ne dostavlja, so prišla dotična vabila naslovljencem šele v ponedeljek v roke. Vzrok te hitrice ne tiči toraj ne na kranjski pošti in tudi pri selskem pismonoši ne, temveč edino le v nesrečnem slučaju upredne oddaje teh vabil pošti.“ — Dostavek uredništva: Rupenci pravijo, da so vabila dobili šele v torek, ne v ponedeljek, pritožujejo se tudi, da selski pismonoša nekam čudno pisma oddaja, ko je odtrobil na vasi.

Cepljenje kôz. V Kranjskem okraju se še sedaj ni začelo s cepljenjem kôz, dočim so v sosednjih glavarstvih že končali cepljenje. Zakaj se vendar zavlačuje s cepljenjem na čas, ko je največ dela. — V Kranju se bodo koze cepile dne 4. junija ob 8. uri dopoldne.

Promocija. V petek, dne 7. junija, bode promoviral na dunajskem vseučilišču odvetniški kandidat g. Janko Vidic iz Ljubnega na Gorenjskem, starejšina „Danice“, doktorjem prava. Čestitamo!

Koroška mladina je imela binškošni ponedeljek v telovadnici Narodne šole v Št. Rupertu pri Velikovcu prav lep shod, na katerem so govorili gg. dr. Marko Natlačen iz Ljubljane kot zastopnik „Slov. Straže“, državni postanec Grafenauer in msg. Val. Podgorc. Sklenilo se je, da naj bo binškošni ponedeljek vsako leto ondi shod.

Sedemnajstega otroka je kupil g. podžupan v Lešah, ki praznuje te dni srebrno poroko.

„Najnovije vodilo“ za dekliške družbe je nekoliko dražje; dobi se v vezavah po eno in poldrugo krono. Ličnejša vez po 2 kroni se pripravljaja.

„Slovenska Straža“ je društvo, ki ima namen braniti slovenske meje, da nam ne vzame tujec slovenske zemlje, da nas ne potujči in da ostane slovenska zemlja naša in da naj živi lepa naša slovenska govornica ter vera naših očetov. Danes še enkrat opozarjamo rodoljube, da se poslužijo čekov, katere smo priložili zadnjič našemu listu. Nekaj znamenitih župnij na Gorenjskem je še, ki nimajo podružnice „Slovenske Straže“. Naj se povsod dobi kdo, ki bo pričel z delom za ustanovitev podružnice in ob raznih prilikah pobiral doneske za našo narodno stvar.

Na tedenski semenj v Kranju dne 28. m. m. je bilo prignanih: 97 glav domače govedi (za mesarja 25), 11 telet, 0 glav bosenske govedi, hrvaške govedi 0 in 288 domačih prešičev ter 0 domačih ovc. Cena za kilogram žive teže: za pitane vole 92 v, za srednje pitane vole 82 do 86 v, za nepitane 78 do 80 v, za hrvaško goved 0 v, za teleta 1 K 16 v, za pitane prešiče 1 K 28 v, prešiči za rejo 1 K 40 v. — Za 100 kg pšenice 24 K; rž 23 K; ječmen 21 K; oves 22 K; korusa 22—24 K, ajda 24 K, proso 22 K; krompir 12 K — v, fižol (rdeč) 36 K, koks 40 K, detelja 150 K, slanina 1:80 do 1:90 K, drva (trda) 18 K, drva (mehka) 10 K, maslo 3 K, jajce 6 v, seno 7 K, pšenična moka 37 v, kaša 32 v, ješprenj 31 v.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja (2.) sv. Trojica; ponedeljek (3.) sv. Klotilda, kraljica; torek (4.) Sv. Frančišek Kar.; sredo (5.) sv. Bonifacij, šk.; četrtek (7.) sv. Reš. Telo; petek (7.) sv. Robert; sobota (8.) sv. Medard, šk.

* * *

„Katoliški svet“ imajo na Češkem. Dne 20. maja se je zborovanja „Katoliškega sveta“ v Pragi udeležila tudi nadvojvodinja Marija ter veliko višjih duhovnikov in plemenitnikov.

Avtomobilna vožnja. Letos od 16. do 23. junija bo napravil avstrijski avtomobilni klub vožnjo po alpskih deželah. Prevozniki bodo avtomobili 2400 km. Šli bodo z Dunaja na Tirolsko-

Goriško - Istro in potem na Ljubljano - Kranj - Ljubelj - Celovec - Gradec in Dunaj. Razpisane so za to tekmo velike nagrade.

Dunajske cestne železnice so imele v letu 1911. dohodkov 46,468.601 K, stroškov 42,117.980, tedaj čistega dobička 4,350.621 kron.

Velikanski nalivi so bili ta teden na Poljskem in Ogrskem. V Krakovu se je 26. m. m. dvakrat utrgal oblak. Velik del mesta je bil pod vodo. Razdrila je voda ceste in nasipe. Dve osebi sta utonili. Na Ogrskem je povodenj napravila veliko milijonov škode. Železnice so razdrte, več sto hiš se je podrlo, promet je ustavljen, 80 oseb je utonilo, polja so preplavljena.

Avtomobilske nesreče. Na Dunaju je trčil avtomobil, v katerem se je vozil srbski poslanik Vasiljevič, ob avtomobil požarne brambe. Poslanik je težko ranjen, avtomobil razdejan. — Avtomobil bolgarskega prestolonaslednika je pri Bukareštu zavozil v močvirje, nezgode ni bilo.

Zoper takozvano «Kölner-Richtung» se je izrekel sv. oče v pismu na zvezo katoliških delavskih društev v Berlinu. Povdaril je sv. oče, da ne-le posamezniki, ampak tudi organizacije in njihova gospodarska strmljenja spadajo pod avtoriteto cerkve.

Blažena Ivana Arška (d'Arc). Letos je preteklo 500 let, odkar je zagledala luč sveta ta junaška deklica (6. jan. 1412). Umevno je, da se je Francozi spominjajo s slavnostnimi pridelitvami. V nedeljo, 19. maja, je bil Pariz njej na čast bogato okrašen: modro-bele zastave blažene „device Orleanske“ so vihrale poleg narodne trobojnice, semintja tudi rmenno-bele papeževe. Pri božji službi po raznih cerkvah, posebno v mogočni gotski cerkvi Naše Gospe (Notre Dame), so zgovorni pridigarji pred nešetimi poslušavci slavili narodno junakinjo ki jo je Cerkev nedavno razglasila za blaženo. Dve njeni sohi v Orléanu, kakor tudi dve v Parizu, so tisto nedeljo obsipali in kar zakrili s samimi cvetličnimi vencii. Kakor domoljubni tako tudi verski duh še ni izumrl v tej lepi deželi v kljub nasilstvu protikrščanskih strank. Upati smemo, da bo v Franciji za katoličanstvo napočila še druga pomlad.

Človeška kri naprodaj. Zdravniki v Novem Yorku so potrebovali za neko gospodično, ki je po neki nesreči izgubila preveč krvi, gorko človeško kri. 150 mož se je ponudilo proti plači 25 dolarjev, da si puste puščati kri, ki bi se ubrizgala v žile one slabokrvne gospodične.

Dva pogumna duhovnika. Na potopljeni ladji „Titanic“ sta bila tudi dva katoliška duhovnika, ki sta našla junaško smrt v morskii globini, in sicer profesor Byles z Irskega, ki se je peljal v Novi York, da bi poročil ondi svojega brata, in nemški benediktinec P. Jožef Perušič. Prvi je ono nedeljo, ko je ladja trčila z ledenikom, zjutraj pridigoval potnikom na medkrovu. Gdč. Nežika Mac Coy, ki se po svoji rešitvi nahaja v bolnišnici sv. Vincencija v Novem Yorku, pripoveduje o g. Bylesu sledeče: „Slišala sem ga, kako navdušeno je v nedeljo pridigoval na medkrovu. Potem ga nisem videla toliko časa, da so nas poklicali na gornji krov. Hodil je semintja po krovu in bral iz knjige. Zdelo se je, da ni mislil na bližnjo nevarnost. Pozneje je dal knjigo v žep in pomagal ženstvo spravljati v rešivne čolne. Od tedaj ga nisem več videla. Vendar pripovedujejo potniki, ki so ladjo zapustili in se rešili na Karpatijo, da je velika množica potnikov klečala okrog obeh duhovnikov. Ti so bili katoličani, protestantje in židje. Profesor Byles jim je prigovarjal, naj se pripravljajo na Boga, pred katerega jim bo treba kmalu stopiti. Molil je z njimi in jim podeljeval sveto odvezo. Še vedno je stal na mestu, ko je že voda stopala na krov. Pogumno in neustrašeno sta zrla junaka-duhovnika smrti v obraz.“

Češčenje svetnikov, ki so človeštvu storili veliko dobrega, neverni svet zametuje. Češčenje roparjev je pa v brezbožnem Parizu tako v cvetu, da se je Bonnotova zapuščina prodala desetkrat višje, kakor je pa imela vrednost. Postelji, na katerih sta spala lumpa Bonnot in Dubois, so prodali za več kot 500 frankov. Tudi neverni svet tedaj hoče imeti svoje mučenike in svetnike, seveda sebi primerne.

Časopisje na Ogrskem naglo raste. Pred 30. leti je bilo na Ogrskem le 320 časnikov, sedaj jih je 2050. V Budimpešti izhaja 33 dnevnikov, ki imajo 2 milijona naročnikov. Na Dunaju izhaja le 21 dnevnikov v 900.000 izvodih. Ogrski judje znajo posebno dobro izrabljati moč časopisja.

Kaj narede v Ameriki z anarhistom? Anarhista dr. Reitmana so zakrinkani možje prijeli v hotelu v San Diego in ga odpeljali nekaj milj daleč proč. Tu je dr. Reitman moral najprej poljubiti ameriškansko zastavo, potem so mu vžgali v hrbet dve črki, nato so ga po vsem životu s smolo namazali in po perju povaljali. Izgledal je anarhist kot prav čuden tič. Takega so pognali čez mejo.

DRUŠTVA.

Shod zaupnikov Kmečke zveze za Kranj in okolico se bo vršil prihodnji ponedeljek, t. j. 3. junija, ob 1/2 2. uri popoldne v dvorani „Ljud-

skega doma“ v Kranju. Kmetovavci, udeležite se polnoštevilno tega važnega shoda!

Kmečka zveza za Kranj in okolico.

Iz Tržiča. Ob 15 letnici društva sv. Jožefa se bo vršila velika slavnost 16. junija z javno telovadbo, ki se bo priredila v Tržiču na župnijskem travniku „Cerkovniku“. Došli bodo vsi gorenjski telovadni odseki. Vabila se bodo pa tudi izobraževalna katoliška društva. Svirala bo orlovska godba iz Polja pod Ljubljano. — Tržiški „Orel“ se udeleži jutrišnje slavnosti, ki jo priredi kamniško okrožje v Moravčah po podpredsedniku br. Resmanu in načelniku br. V. Zupanu.

Slovensko kršč. soc. delavsko društvo v Celovcu bode uprizorilo dne 2. junija ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela Trabesinger v Celovcu Finžgarjevo igro „Naša kri“.

Drobtinice iz zdravilstva.

Skrb za zdravje. Med jedjo naj bo duh miren. Ne jej prenaglo in ne vročih jedij, da si ne pokvariš želodca. Jed dobro prežveči! Prijetna zabava med jedjo in kmalu po jedi pospešuje prebavo, skrb in žalost jo zadržujeta.

Boraks stopljen v vodi, je dober za izpiranje ust in umivanje rok, da postane koža nežna in mehka. Lahko imaš vedno pripravljeno steklenico boraksa.

Novije vesti.

Iz seje občinskega sveta v Kranju dne 31. maja. Glede ustanovitve posredovavnega urada se bo še počakalo. Ker je mestna ubožnica skrajno zanemarjena, se bo ista preuredila. Ubožci se preselijo v novo hišo, dobe hišni red in novo opravo, stara ubožnica se preustroji. Županstvo napravi prošnjo za poddržavljenje pošte v Kranju.

V Gorjah je v nedeljo neki posestnik z Bleda, ki večkrat zblazni, v cerkvi med sv. mašo se do golega slekel, začel kričati in napravil velik škandal.

Izpred sodišča. Novomeško porotno sodišče je obsodilo požigavca Jurija Kavčiča iz Železnikov na 15 let težke ječe.

Dunaj. Bolgarski kralj s kraljico in prestolonaslednikom je včeraj popoldne prišel na Dunaj; cesar ga je prišel pozdravit na kolodvor.

V državnem zboru se je končala včeraj glavna debata o službeni pragmatiki in o reformi hišno-najemnega davka brez šuma. V proračunskem odseku se je pritožil dr. Korošec zoper vlado, ki je Jugoslovanom sovražna. V naučnem odseku se nadaljuje posvetovanje o učiteljski službeni pragmatiki.

Za evharistični shod na Dunaju je čas priglasiti se do 15. julija.

Katoliška unija. Dne 30. maja se je osnovala na Dunaju „Avstrijska katoliška unija“, društvo, ki hoče prosto združevati vsa katoliško misleča društva, zveze in organizacije vseh narodov Avstrije. Na shodu sta govorila dr. Korošec in dr. Krek. V odbor so bili voljeni izmed Slovencev: Dr. Ivan Šusteršič, dr. Fran Jankovič, dr. J. E. Krek, Fr. Povše in dr. J. Mlakar. To velevažno društvo ima namen: zjediniti moči, da se pomore katoliškim načelom do zmage.

Na Ogrskem so se stranke v državnem zboru sporazumele zaradi splošne volivne pravice, tako da bo poklicanih na volišče 2 milijona 400.000 nad 24 let starih volivcev.

Rim. Da bi bili Italijani pri Buhenezu od Turkov tepeni, se preklicuje. — Prijeli so nekega Ramaldija, ki je bil glavni povzročitelj napada na kralja in kraljico. — Pričakuje se, da v kratkem zasedejo Italijani otoka Kios in Nikario.

V Bruselju so svobodomiselnici podivjali. S poleni so napadli ministre in katoliške dijake, ki so šli od zborovanja. Poslanca Colfa so nevarno ranili. Ukrotila je divjake policija z orožjem.

Zrakoplovec Wright (Rajt), izumitelj letalnih strojev, je dne 30. maja umrl v Ameriki.

Uradno izpričevalo **deželne bolnice in porodnišnice** v Ljubljani: Naravna Franc Jožef-ova grenčica, zavžita v količinah od 150 do 200 gramov, se izkazuje kot prijetno in ne prehitro razkrajajoče sredstvo. Poleg tega ima napram drugim, na odvajanje čreves učinkujočim zdravilnim vodam še to prednost, da „Franc Jožef-ovo“ vodo bolniki lahko zavživajo in ne da bi nastala kaka nevšečnost.

Izjava.

Z ozirom na razne vesti, ki krožijo v zadnjih dneh o tvrdki Zabret & Huter, izjavljamo, da so iste neosnovane in da je edinole resnica, da je gospod **Rudolf Huter**, ki se namerava drugje etablirati, prostovoljno in sporazumno z vsemi družabniki iz zgorajšnje trgovske tvrdke izstopil.

V Kranju, dne 28. majnika 1912. 206

Rudolf Huter.

**Blaž Zabret
Ivan Zabret
Ivan Podlesnik.**

Šmartin pri Kranju.

Spisal Fr. Pokorn.

Dalje.

Župnik je vso zadevo naznanil škofu, ta pa pisмено sporočil na dvor nadvojvode, pa tudi stanovom in oblastem Kranjske, baronu Herbartu Auersbergu, poglavarju in vicedomu Josipu Panizolu ter prosil hitre pomoči zopet to zlo in ne zaman. Nadvojvoda Ferdinand in magistrat Kranjske se posvetujeta in sklep je bil storjen. Vojake oskrunjevalce in nasilnike spode ne samo s kraja, ampak sploh iz dežele.

Ker sta bila šmartinska cerkev in pokopališče oskrunjena, je prišel škof Tomaž v Kranj in je na osmino praznika vnebohoda Kristusovega župno cerkev s pokopališčem vred slovesno z vsemi obredi rekonziliriral ter imel tudi pridigo pred cerkvenimi vrati dne 11. maja l. 1617.¹⁾

Oglejmo si sedanjo šmartinsko cerkev! Zunaj nima nič posebnosti, a njena notranjščina je lična, umetna zidava v podobi elipse jo dela nenavadno zanimivo. Notranje svetlobe ima 36·35 m po daljavi in 14·80 m po širjavi. Na vsaki strani ladje sta po dve kapeli, 1·90 m globoki. Obok ladje je okrašen s slikami šesterih sv. cerkvenih učencikov. Vsak drži v roki knjigo z imenom glavnega predmeta, o katerem je pisal. Sv. Ambrož ima knjigo z naslovom: „De Spe.“ Pod sliko beremo: „V obilnem upanju se veseli moja duša.“ Sv. Hieronim gleda v višavo, kjer vidi trombo, ki kliče k sodbi. Na knjigi bereš besede: „De Iudicio“ in pod podobo: „Gospodova sodba me grozno plaši.“ Sv. Avguštin kaže naslov: „De Charitate“, pod njim pa je Izak: „V ljubezni mi srce gori in pri Bogu biti želi.“ Četrta slika predstavlja papeža Gregorija Vel. s knjigo: „De Fide“, poleg se bere: „Živa vera mi krepost daje.“ Sv. Bernard drži napis: „De Humilitate“ z besedami: „Ponižnim daje Bog milost.“ Slednjič vidimo še kardinala sv. Bonaventuro, ki je pisal: „De Castitate“ in ta napis je razložen z izrekom: „O sv. čistost, komu bi primerjal tvojo lepoto!“

Cerkev je tlakana s kamenitimi ploščami, ki jih je dal vložiti l. 1839. župnik Jurij Kalan. Sredi cerkve, kjer sta v plošči vdeleni začetni črki imenovanega župnika, se nahajajo podzemeljski prostori, kamor so do konca 18. veka pokladali duhovnike k večnemu počitku, zdaj pa so rake zazidane.²⁾

Nad zakristijo in na nasprotni strani v zvoniku sta oratorija, odkoder je razgled pred veliki altar. Na koru za pevce so l. 1907. postavili krasne, veličastne orgle, ki so stale 6000 K.

Dalje prih.

¹⁾ Protok. Pontif. I. b. str. 180.—82. v knezošk. arhivu.

²⁾ Lavtižar: Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj.

Poučni del.

Kako se barvajo poslopja od zunaj? Da se pobarvajo hiše in druga poslopja zunaj, naj se vzame posebne vrste barva, takozvana fasadna barva, kajti navadna barva ni dosti trpežna. — Kako se barva pripravi? Osem kilogramov barve se vrže v 5 litrov mehke vode in se meša toliko časa, da se barva popolnoma razpusti. Vzemimo potem čez 2 uri 30 litrov, in ako hočeš imeti svetlejšo barvo, vzemi 40 litrov operjenega presejanega apna in prilij 15 do 20 litrov vode. Poizkusi barvo na zidu, če je presvetla, dodeni malo barve, če je pretemna, malo beleža. Ako je le mogoče, pripravi za vse poslopje barvo naenkrat. Star zid, ki je bil že večkrat prebarvan, poprej poškopri z vodo, s strguljo in čopičem odrigni. Čimbolj je zid raskav, tembolj se prime barva. Nikoli ne sme biti več barve, kakor apna. Če dvakrat prebarvaš steno, je treba za 100 m² 50 litrov pripravljene barve. Ako je stena šele na

novo ometana, je ni treba prebeliti, ampak se kar z barvo prevleče. Sicer naj se pa prej pobeli z redkim beležem.

Za smeh in kratek čas.

Pijanost ozdravljiva. A: „Ja, tebe pa ni nič več v gostivno.“ — B: „Veš, odvadil sem se pijače. Zadnjič sem prišel nekoliko natrkan domov, pa sem vse dvoje videl, še celo svojo „ta staro“, in to mi je vzelo veselje do pijače.“

Dobra postelja. Prvi vagabund: „Kako pa spiš zdaj v mrazu, s čim se odeneš?“ Drugi vagabund: „Čisto priprosto: ležim na svojem hrbtu in se odnem s svojim trebuhom.“

Pri zdravniku. „Ker kašljate, bi morali pustiti vino, pivo in žganje — tudi kaditi bi ne smeli!“ — Bolnik: „Torej smem le kašljati!“

Pred porotniki. Zagovornik ubijavčev: „Prosim, da gospodje porotniki vpoštevajo tudi čustva zatoženčeva. On je — kakor je sam pravil — poseben nasprotnik smrtne kazni!“

Moja stara izkušnja me uči in drži, da za odpravo izpuščajev, kakor tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svetovnoznano **Steckenpferd lilijino mlečno milo** Bergmanna in dr., Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmannova lilijina krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljicah po 70 vin. se dobi povesod. 147 50—10

Pomočnika sprejme

198 2—2

Ivan Jauh,
kovač na Kokrci pri Kranju.

Mizarskega pomočnika

sprejme takoj

197 2—2

Franc Erzar, mizar v Cerkljah.

175 6—5

Kašelj preneha popolnoma od sveže pripravljene Kneipovega čaja proti kašlju. Cena zavoju 1 krono. Dobiva se vedno svež samo pri lekarnarju **Vladko Bartuliću** v Zagrebu, Jelačićev trg št. 19. 160 20—9

Motorno kolo

s 3³/₄ PH, skoro novo, dobro ohranjeno, se po nizki ceni proda v Kranju št. 143. 189 3—3

Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju

javiča članom zadruga, da se vrši od dne

18. junija 1912 dalje 205

preizkušnja prijavljenih vajencev.

Preizkušnja se vrši v prostorih zadruga „Hotel Nova Pošta“ v Kranju. K preizkušnji so pripuščeni vajenci, katerih učna doba je potekla in so se isti k preizkušnji pravočasno prijavili.

Konečni rok za prijavitev poteče 10. junija 1912.

Načelstvo.

Za prihodnje šolsko leto se sprejmejo deklice na stanovanje in hrano.

Sobe so svetle in zračne. Hrana zdrava in tečna. Nadzorstvo skrbno. Mesečina 50 kron.

Hed. Pehani

ravnateljeva soproga

Ljubljana, Gorupova ulica št. 3/1

Naznanilo.

Častiti duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu v mestu in na deželi najuljudneje naznanjam, da imam v svoji

kamnoseški obrti v Kranju (Kokrsko predmestje) veliko zalogo cementnih izdelkov, kakor: bangarjev (vrat), stopnjic, korit, cevi, grobnih okvirjev i. t. d. ter sprejemam vsa cementna dela za stavbe po najnižjih cenah.

Za obilna naročila se najuljudneje priporoča

R. Jeglič

kamnosek in zalagatelj cementnih izdelkov.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade

R. WOLF

Magdeburg-Buckau.
Podružnica na Dunaju
Dunaj, III., Am Heumarkt št. 21.
Patentne 8 26—17

vročeparne lokomobile

z brezventilnim preciznim upravljanjem
Originalno strojedelstvo Wolf . . . 10 — 800 k. s.

Obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 800.000 k. s.

BB

Razglas.

stavbenih parcel je naprodaj v Kranju.

Te stavbene parcele so nastale vsled parcelacije nekdanj gospod Fran Omerovega stavbenega zemljišča v Kokrskem predmestju v Kranju. :: Cena je jako nizka in primerna ter znaša kupnina za posamezne parcele od 800 K naprej. :: Natančnejša pojasnila daje lastnica teh parcel, to je:

gospa Pavla Sajovic v Tacnu,
stavbenik Josip Fuso v Kranju in
odvetnik dr. Josip Furlan v Ljubljani.

191 3—3

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzacker, konc. zobotehnik
V KRANJU

v flebešvi hiši, nasproti rotovž, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure popoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 22

Bartuličeva zdravilska mast

se priporoča kot izvrstno in preizkušeno domače sredstvo za zdravljenje in celjenje ran, poškodbe in bolečine na koži, ker ublažuje bol in vnetje na rani, ozeblino in opekline vsake vrste, zdravi kraste, srbečico, izpuščaje po licu in telesu, rane od potu po nogah in telesu, pik od ose, bučele ali komarja, predvsem pri otrocih, kraste in izpuščaje vsake vrste. Cena škatlje 50 vin., kdor pošlje 70 vin. v znamkah za eno ali 6 K za 12 vnaprej, dobi povsod poštnino prosto. Dobiva se v lekarnah in pri izdelovatelju, lekarniku Vladku Bartuliču v Zagrebu. 161 20-9

Ako

ne morete jesti, ali ako se počutite slabo, odpomerite vam zdravniško preizkušeno

182 12-3 Kaiserjeve

želodčne melisne karamele
kajti po njih bodele dobili dober tek, želodec se zopet uravna in okrepi. Radi oživljajočega in osvežujočega učinka so naravnost nepogrešljive pri turah. Paket 20 in 40 vin. Dobi se pri K. ŠAVNIK, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

112 13-13 Priporoča se ::
trgovina
delikates in
špecerije ::
ter deželnih
pridelkov ::

Kavarna in zajutrkovalnica, kjer se dobivajo izven različnih špeci-
alitet tudi dobra fina vina in izvrstno plvo.

Zdravko Krajnc, Kranj, „Zvezda“.

Jakob Košmerlj

edina slovenska tvrdka te vrste

v Trstu, ulica St. Martici 11.

Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. pošt. hran. št. 121.805.

Priporočam slavnemu občinstvu **veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja i. t. d.**

Postrežba točna in solidna. 113 8

Na deželo pošljim prsto vožnje po povzetju po železnici in v savitkih po pošti.

Cenik izhaja štirikrat na leto.

Gospodje in dame!

1 krasna, pozlačena ura 2 K novejšje fasone, dobro ideoča, od 18 kar. zlata nobene razlike, triletno jamstvo, v življenju še nikoli pripetilo, za le K 2—, 2 kom. ur K 3-80, 1 pariška manjša pozlačena verižica 50 vin.; brez risiko, za neugajajoče vrnem denar. 192 6-4

Dobiva se po povzetju pri

Langiermanova razpošiljavonica ur
Krakovo (Avstr.) Podbrzezie 6/23 A

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

170 52-6 **Avgust Dreise**

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Najprimernejša birmanska darila po zelo znižanih cenah! 74 52-22
Prva delavnica ur ter trgovina z zlatnino in srebrnino

Ivan Levičnik

urar in trgovec v Kranju

Cenejše kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupcev! Sprejem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejem vsakovrstno zlatnino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam. — Priložnostni nakup!

J. WEIBL

J. Spreitzerjev nasled. Ljubljana
Šlomškova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne krite, štedilnike i. t. d.

Špecialiteta: 195 52-3

valjični zastori (Rollbalken)

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa.

Ceniki na zahtevanje zastoni.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 154 52-9

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

FRANC OMERSA naslednik FRANC BERJAK V KRANJU

priporoča: Zanesljivo kaljiva semena, peso, pravo „Lucerno“ in domače deteljno seme, vsakovrstne trave. Poljedelsko orodje, pluge, brane i. t. d. Zaloga železnine, kuhinjske posode, porcelana, stekla, šip, stavbenih potrebščin, Portland-cementa, oljnate in suhe barve, lakov in firneža. Vedno sveže špecerijsko blago, špirit, raznovrstno žganje in deželni pridelki.

94 26-19

Prodaja na drobno in debelo!

Šivalni stroji

najnovejše vrste, najboljši in zelo ceno se dobe tudi na mesečne obroke v veliki izbiri, nadalje vse potrebščine k strojem in kolesom, kakor tudi vozna kolesa pri domači tvrdki 156 8

L. Rebolj, Kranj

Kokrsko predmestje, v hiši, kjer je spodaj trgovina Feliks Urbanc.

Najcenejša moč.

Kmetje! Mlinarji! Kolarji! Mizarji!
Ključavničarji!

Napravite takoj Astro-Boston bencin motor, prihranite si drugih delavskih moči in veliko jeze! Naprava takega motorja z montažo vred stane samo K 1000 in so stroški za eno konjsko moč samo pet do šest vinarjev.

Kmetje! proč z gepeljmi, živina pri njih veliko trpi in so stroški nasproti z motorjem desetkrat višji, z motorjem vsak lahko sam slamo reže, mlati, drva žaga in melje.

Ti neprekosljivi motorji se dobivajo edino le pri

FRAN ZEMAN :: LJUBLJANA
Dunajska cesta „pri Figovcu“.

34

Pri meni se tudi najceneje dobijo vsi poljedelski stroji in najboljši mlini, stroji za kolarje, mizarje, kovače in ključavničarje ter najboljši šivalni stroji po zelo nizkih cenah. Jako ugodni plačilni pogoji se dobijo.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu obhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/4 0/0

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavni pololetno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 0/0

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 0/0

128 52-12

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradno ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure do popoldne do 1. ure popoldne.